

**UUDISTUVA JA OSAAVA SUOMI 2021-2027 –OHJELMA
EAKR VALTAKUNNALLISET TEEMAT**
Liite 7 b

Valtakunnallinen teema	Innovaatio- ja osaamisverkostot Competence and innovation networks
Välittävän toimielimen yhteyshenkilö(t)	Etelä-Savon ELY-keskus: Tiina Arpola tiina.arpola@ely-keskus.fi , puh. 0295026131
Koordinaatiohankkeen yhteyshenkilö(t)	
Ministeriön/ministeriöiden vastuuhenkilö(t)	Työ- ja elinkeinoministeriö: Mika Pikkarainen, mika.pikkarainen@gov.fi puh. 0295063622 Opetus- ja kulttuuriministeriö Päivi Bosquet, paivi.bosquet@gov.fi puh. 0295330375
Toteutusaika	2021-2027
Rahoituskehysarvio (EU+valtio)	Yhteensä noin 27 miljoonaa euroa, josta arviolta <ul style="list-style-type: none"> - ET 1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen 50 %, - ET 1.2 Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi 10 % - ET 1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyyn parantaminen 20 % - ET 2.1 Energiätehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 10 % - ET 2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen 10 %

1) Yhteys EU:n strategioihin, Suomen saamiin maakohtaisiin suosituksiin sekä kansallisiin strategioihin, ml. RRF

Teema luo paremmat valmiudet alueellisille tki-toimijoille rakentaa laajoja ja vaikuttavia hankekonaisuuksia ja yhteistyöverkostoja, jotka kykenevät hyödyntämään myös EU:n kilpailtuja rahoitusinstrumentteja esimerkiksi Euroopan Horisontti ja Digitaalinen Eurooppa –ohjelmia. Euroopan unionin neuvoston maakohtaisissa suosituksissa kannustetaan Suomea toteuttamaan toimia, joilla edistetään tutkimus- ja kehitysinvestointeja erityisesti vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutoksen kannustaen. Investoinneilla tki-toimintaan ja osaamiseen tuetaan pandemiasta elpymistä ja vahvistetaan pitkän aikavälin kasvupotentiaalia ja resilienssiä EU:n talouspoliittisen ohjausjakson suositusten mukaisesti. Tutkimus- ja kehittämistoiminta on olennainen osa Suomen kestävä kasvun ohjelmaa. Tki-toimijoiden yhteistyöverkostot tukevat kytkeytymistä yliaalueellisiin arvoketjuihin ja vauhdittavat paikallisia investointeja (ml. RRF) kansainvälisen tason innovaatio- ja kokeilu ympäristöjen synnyttämiseksi.

Tavoitteena on rakentaa Suomen menestystä alueiden ja kaupunkien vahvuuksien ja erityispiirteiden ympärille eri toimijoiden yhteistyöllä. Hallitusohjelman mukaisesti yli alue- ja toimialarajojen rakentuvat ekosysteemit ja elinkeinoille myönteinen toimintaympäristö mahdollistavat kiinnittymisen kasvuun kaikkialla Suomessa. Lisäksi hallitusohjelmassa linjataan, että yliopistokaupunkien kanssa luodaan erilliset sopimukset julkisen ja yksityisen tki-rahoituksen strategisesta kohdentamisesta globaalisti kilpailukykyisten ekosysteemien vahvistamiseksi.

Kansallisen tki-tiekartan uuden kumppanuusmallin mukaan osaamiskärkien vahvistamiseksi, leven-
tämiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi tutkimusta ja sitä hyödyntäviä verkostoja on koottava
isommiksi osaamiskeskittymiksi ja ekosysteemeiksi. Yliopistokaupunkien ekosysteemisopimukset
ja alueiden väliset innovaatiotoiminnan yhteistyöverkostot ovat osa toimia, joilla Suomesta halutaan
luoda vuoteen 2030 mennessä maailman toimivin kokeilu- ja innovaatioympäristö.

2) Lisäarvo kansalliseen toimintaan ja yhteistyö alueellisen rakennerahastotoiminnan kanssa

Teema kannustaa alueellisia tki-toimijoita nykyistä tiiviimpään maakuntarajat ylittävään yhteistyö-
hön. Valtakunnallinen teema tukee osaltaan yliopistokaupunkien ekosysteemisopimuksia ja maa-
kuntien älykkään erikoistumisen strategioita. Jotta ylläalueellisilla hankkeilla varmistettaisiin yritys-
lähtöisyys ja vaikuttavat hankekokonaisuudet pyritään niiden rinnalla toteuttamaan myös alueellisia
yritys- tai yritysryhmäkohtaisia kehittämishankkeita.

Kansallisen ja alueellisen toiminnan yhteensovittamiseksi ja aiempaa vaikuttavampien hankeko-
naisuuksien synnyttämiseksi perustetaan ohjausryhmä, jossa ovat edustettuina keskeiset toimijat
keskus- ja aluehallinnosta.

3) Toiminnan kohderyhmät

Yritykset, yritysryhmät, tutkimusorganisaatiot, kehittämissyhtiöt, kunnat ja kuntayhtymät, muut jul-
kisoikeudelliset yhteisöt sekä yhdistykset, osuuskunnat ja säätiöt.

4) Toiminnan konkreettinen sisältö ja mahdolliset alateemat; mitä toiminnalla tavoitellaan ja millaisia muutoksia nykytilanteeseen odotetaan; onko toimintaan aiemmin kohden- nettu EU-rahoitusta

Valtakunnallisen teeman sisältöjen valmistelun lähtökohtana toimivat kansallinen tki-tiekartta ja
Luovan talouden tiekartta. Toimilla edistetään osaamisintensivisten, uusien liiketoimintaekosysteemien
syntymistä ja tuetaan elinkeinoelämästä lähtöistä osaamisen uudistumista. Toimenpiteet suunnan-
taan **ylläalueellisiin** (kansallisiin ja kansainvälisiin) hankkeisiin;

- 1) joilla vahvistetaan temaattisia (esim. digitaalinen terveys) tai eri teemoja yhdistäviä (esim. luovan osaamisen hyödyntäminen eri teemoissa) yhteistyöverkostoja ekosysteemien kehittämiseksi. Yhteiskehittämisellä tavoitellaan mm.
  - a. Uusien innovaatioiden synnyttämistä ja jalostamista (arvonluonti)
  - b. Yritysten kansainvälisen kilpailukykyyn kehittämistä pohjautuen mm.
    - i. Uusien innovatiivisten toiminta- ja johtamismallien kehittämiseen (etenkin data-pohjaiset mallit)
    - ii. Uusimman osaamisen ja digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen ja soveltamiseen
    - iii. Tukeen ratkaisujen nopeammaksi skaalautumiseksi kansainvälisille markkinoille
    - iv. Parhaiden käytäntöjen aktiiviseen levittämiseen ja laajempaan hyödyntämiseen
  - c. Erikoistumista sekä toimijoiden välisen työnjaon ja arvoverkkojen kehittymistä
- 2) joilla mahdollistetaan tki-toiminta erikseen sovittavien tavoitteiden mukaisesti painopisteenä esimerkiksi
  - a. Uusimman tutkimustiedon ja osaamisen soveltaminen liiketoiminnassa
  - b. Uudet liiketoimintaekosysteemit ja alustaratkaisut sekä ansaintamallit

- c. Kokeilu- ja pilotointiympäristöjen hyödyntäminen
- d. Osaamisen vahvistaminen ja uudistaminen sekä erilaisten osaamisten luova yhdistäminen ja hyödyntäminen (esim. luovan ja muiden osaamisten yhdistäminen)

Ylialueellisuus tarkoittaa tässä sitä, että tuensaajat sekä hankkeen kohderyhmän toimijat tulevat useammasta eri maakunnasta. Kyseeseen voivat tulla myös ns. ryhmähankkeet, joissa on useampia osarahoittajia. Em. kohdan 2 tyyppisiä soveltavan tutkimuksen hankkeita on aiemmin Innovatiiviset kaupungit (INKA) –ohjelmassa rahoitettu vuosina 2014-2017 osana kauden 2014-2020 rakennerahastokauden ohjelmaa, jolloin välittävänä viranomaisena toimi Tekes.

5) Yhteistyö, kumppanuudet, yhteiskehittäminen; mitä toimijoita mukana suunnittelussa ja toteutuksessa, missä rooleissa; millä tavoin osallistettu kohderyhmää

Teeman hakumenettelyjen valmistelusta ja seurannasta vastaa TEM:n 18.1.2022 nimeämä ohjausryhmä, johon kuuluvat edustajat keskeisistä ministeriöistä, kansallisista rahoittajista ja muista innovaatiotoiminnan kehittämisen kannalta keskeisistä sidosryhmistä. Ohjausryhmän kokoonpanossa varmistetaan laaja poikkihallinnollinen ote sekä tiivis kytkentä ja koordinointi myös kansallisten ja alueellisten toimenpiteiden välillä.

Teemasta voidaan rahoittaa valtakunnallista koordinaatiohanketta, joka fasilitoi teeman hankkeiden keskinäistä yhteistyötä innovaatiotoiminnan kehittämiseksi. Lisäksi koordinaatiohankkeen tehtävänä on hankkeiden kansainvälistymisvalmiuksien kehittäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa sekä tiedottaminen ja viestintä.

6) Tulosten mittaaminen ja käytettävät indikaattorit

Tulokset mitataan ja indikaattoritiedot toimitetaan välittävän viranomaisen ohjeistuksen mukaisesti noudattaen kansallista rakennerahasto-ohjelmaa ja sen vaatimuksia tulosten ja indikaattoreiden mittaamisesta ja toimittamisesta.

Valtakunnallisesta teemasta rahoitettaville hankkeille voidaan lisäksi määrittää oma teemakohtainen tulosten mittaamisen ja seurannan toimintatapa (esim. erillisselvitys). Synergiaa vaikuttavuuden mittaamisen menetelmien osalta saadaan yliopistokaupunkien ekosysteemisopimusten (kestävän kaupunkikehityksen osion) kanssa, jossa tavoitteet ovat sisällöiltään osin samansuuntaiset valtakunnallisen teeman kanssa.

7) Toiminnan jatkuminen/juurruttaminen teemaan kuuluvien hankkeiden päättymisen jälkeen

Hankkeen toteuttajat ottavat jo hakemusvaiheessa kantaa hankkeen jatkumiseen ja tulosten hyödyntämiseen myös laajemmin. Tavoitteena on, että hankkeiden myötä tki-toimijoiden alueiden välinen yhteistyö ja työnjako vahvistuvat ja alueelliset innovaatioekosysteemit ovat kansainvälisesti aiempaa vetovoimaisempia.

8) Viestintäsuunnitelma

Hankkeiden toteuttajat ottavat jo hakemusvaiheessa kantaa viestintään, laativat viestintäsuunnitelman ja raportoivat tarvittaessa viestinnän toteutuksesta. Koordinaatiohanke ja välittävä viranomainen osaltaan viestivät yhdessä sovitulla tavalla valtakunnallisista temahankkeista.